

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Aanvullende nota kabinetsreactie evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd

Inspectie der
Rijksfinanciën

Persoonsgegevens

Datum

30 juni 2023

Notanummer

2023-0000159388

Bijlagen

1. Aanbiedingsformulier MR
2. Kabinetsreactie evaluatie E
3. Rapport evaluatie Beleidsk
4. Bijlage bij rapport evaluati
5. Eerste nota kabinetsreactie

Aanleiding

Ter invulling van de motie van Raan-Sneller is in de evaluatie van de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1) ingegaan op de mogelijkheid tot integratie van het Brede welvaartsbegrip in de werkwijze. In de eerder aan u voorgelegde kabinetsreactie op het evaluatierapport heeft u een vraagteken gezet bij de alinea die de conclusie uit het evaluatierapport op dit onderwerp beschrijft. In deze nota wordt een toelichting gegeven op deze conclusie en de daaraan verbonden voorgestelde kabinetsreactie. Naar aanleiding van uw vraag hebben we de tekst in de brief verduidelijkt.

Beslispunten

Bent u na deze toelichting akkoord met de hieronder voorgestelde lijn ten aanzien van het bevorderen van de toelichting op hoe voorstellen bijdragen aan de brede welvaart?

Bent u akkoord met doorgeleiding van het evaluatierapport en de kabinetsreactie naar de MR van 14 juli a.s.? Bij akkoord kunt u het bijgevoegde aanmeldingsformulier MR ondertekenen.

Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende en de vorige nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De op 14 juni 2022 door de Kamer aangenomen motie van Raan-Sneller luidt:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat beleid altijd de welvaart in de breedste zin van het woord zou moeten vergroten;

overwegende dat van veel voorstellen onduidelijk is hoe ze bijdragen aan de brede welvaart;

constaterende dat een schaa sprong in de toepassing van het brede welvaartsbegrip in de begrotingscyclus actief wordt bepleit door de Rekenkamer, de Raad van State en inmiddels ook door het kabinet zelf;

verzoekt de regering om bij de evaluatie van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet in het najaar van 2022 mee te nemen of een bepaling kan worden toegevoegd dat alle voorstellen worden vergezeld van een toelichting over hun bijdrage aan de brede welvaart, en gaat over tot de orde van de dag.

Van Raan
Sneller

- Ter invulling van de motie is in de evaluatie van de huidige werkwijze ter uitvoering van CW 3.1 (Beleidskeuzes uitgelegd) de toevoeging van een bepaling over de bijdrage aan de brede welvaart onderzocht.
- De huidige werkwijze vraagt vakdepartementen bij voorstellen met substantiële financiële gevolgen een vast kader in te vullen met zeven kopjes: doelen, beleidsinstrumenten, financiële gevolgen voor het Rijk, financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren, nagestreefde doeltreffendheid, nagestreefde doelmatigheid, en een evaluatieparagraaf.
- Het huidige kader (Beleidskeuzes uitgelegd) biedt al ruimte voor de toepassing van het brede welvaartsbegrip bij het toelichten van de doelen, doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleidsvoorstel. Daarom is het niet nodig om het kader uit te breiden – en daarmee te verzwaren – met een aparte bepaling voor een toelichting op brede welvaart.
- Zowel de Tweede Kamerleden als de ambtenaren die geïnterviewd zijn zien Brede Welvaart als een waardevol begrip, maar geven aan dat het complex kan zijn om hier altijd verantwoording over te geven. Het begrip is op het ene terrein makkelijker toepasbaar dan op andere beleidsterreinen, en bovendien rijksbreed nog niet volledig geoperationaliseerd. Daarom is het niet functioneel om het op te leggen, maar wel nodig een handreiking te maken voor hoe je dit aanpakt. Daarmee worden departementen tevens gestimuleerd om de ruimte die binnen het huidige kader bestaat voor brede welvaart ook te gebruiken.
- Concreet wordt in de brief de toezegging gedaan samen met de vakdepartementen uit te werken hoe de bijdrage aan de brede welvaart beter toegelicht kan worden bij het invullen van het kader Beleidskeuzes uitgelegd.
- Deze toezegging is in de tekst van de (herziene) Kamerbrief nu meer naar voren gebracht en de achterliggende redenering is verduidelijkt.

Toelichting

Het stuk in de kabinetsreactie dat is aangepast leest nu als volgt:

Ten slotte is er ter invulling van de motie van Raan-Sneller in de evaluatie ook onderzocht hoe het brede welvaartsbegrip beter verankerd kan worden in de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd.¹ Brede welvaart is een belangrijk begrip dat gaat over de kwaliteit van leven van mensen in het

¹ Kamerstukken II 2021/22, 36100, nr. 12

hier en nu, en de mate waarin dit invloed heeft op de kwaliteit van leven later en mensen elders op de wereld. Uit de evaluatie volgt dat het niet nodig is om voor brede welvaart een aparte bepaling toe te voegen aan het huidige kader. Het brede welvaartsbegrip vormt immers al onderdeel van de bredere begrippen doeltreffendheid en doelmatigheid, de centrale onderdelen van het kader Beleidskeuzes uitgelegd. Per slot van rekening streeft het kabinet brede welvaart als doel na, en behoren vanuit het oogpunt van intergenerationele welvaart ook gezonde overheidsfinanciën daartoe.

Wel zal ik als minister van Financiën samen met de vakdepartementen uitwerken hoe de bijdrage aan de brede welvaart beter toegelicht kan worden bij het invullen van het kader Beleidskeuzes uitgelegd. Ik zal hierbij aansluiten bij de stappen die wij als kabinet al zetten om brede welvaart te integreren in verschillende onderdelen van de begroting- en beleidscyclus. Brede welvaart is bijvoorbeeld jaarlijks een belangrijk onderdeel van begrotingsstukken zoals de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag van het Rijk. Daarnaast biedt het Beleidskompas handvatten voor het toepassen van brede welvaart in de beleidsvoorbereiding, waarbij ook de Sustainable Development Goals (SDG's) betrokken worden.

Andere toezeggingen die in de kabinetsreactie (afgestemd in IOFEZ) worden gedaan zijn, zoals eerder aangegeven:

- U zegt toe samen met de vakdepartementen de naleving te zullen blijven monitoren en verbeteren.
- U zegt toe dat u de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid binnen de Rijksoverheid onder de aandacht zal blijven brengen, en dat u de Kamer uitnodigt u daarbij te helpen.

Communicatie

Betreft Kamerstuk.

Politiek/bestuurlijke context

De motie van Raan-Sneller (Kamerstukken 36 100, nr. 12) zoals boven aangegeven.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Aanbiedingsformulier MR	Ondertekenen
2	Kabinetsreactie evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (kamerbrief 'Beleidskeuzes uitgelegd: onderbouwing van voorstellen met financiële gevolgen')	Na akkoord MR: ondertekenen en verzenden aan TK
3	Rapport evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1)	Na akkoord MR op reactie: verzenden aan TK

4	Evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1) – Na akkoord MR op reactie:
bijlage – deelrapport KWINK groep	verzenden aan TK
5	Vorige oplegnota kabinetsreactie evaluatie
Beleidskeuzes uitgelegd (openbaarmaking)	Na akkoord MR op reactie:
verzenden aan TK

TER BESLISSING
Aan
de minister

Inspectie der
Rijksfinanciën

Persoonsgegevens

nota

Oplegnota kabinetsreactie evaluatie Beleidskeuzes
uitgelegd

Datum

27 juni 2023

Notanummer

2023-0000155192

Bijlagen

1. Aanbiedingsformulier MR
2. Kabinetsreactie evaluatie t
3. Rapport evaluatie beleidskeuzes
4. Evaluatie beleidskeuzes uit

Aanleiding

De wettelijke verplichting uit artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet (toelichting op de ingezette instrumenten, financiële gevolgen, doeltreffendheid en doelmatigheid van beleidsvoorstellen) is sinds 2021 uitgewerkt in de werkwijze 'Beleidskeuzes uitgelegd'. De werkwijze schrijft voor dat de door CW 3.1 vereiste toelichting rijksbreed geschiedt middels een vast kader. Uw voorganger heeft bij de ingang van deze werkwijze toegezegd deze tussentijds te evalueren. Het evaluatierapport en de kabinetsreactie daarop zijn gereed voor doorgeleiding naar de MR.

Beslispunten

Bent u akkoord met doorgeleiding van het evaluatierapport en de kabinetsreactie naar de MR van 7 juli a.s.? Bij akkoord kunt u het bijgevoegde aanmeldingsformulier MR ondertekenen.

Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De evaluatie is uitgevoerd door FIN. Onafhankelijkheid is gewaarborgd middels een begeleidingscommissie van externen.
- Voor deze evaluatie is gesproken met leden van de Tweede Kamer en met ambtenaren van de vakdepartementen.
- De kabinetsreactie (afgestemd in IOFEZ) bevat een aantal toezeggingen:
 - De evaluatie concludeert dat de verplichtingen uit CW 3.1 weliswaar steeds vaker, maar zeker nog niet altijd worden nagekomen volgens de voorgeschreven werkwijze. U zegt toe samen met de vakdepartementen de naleving te zullen blijven monitoren en verbeteren.
 - Ter invulling van de motie van Raan-Snellor is in de evaluatie ook ingegaan op de mogelijkheid tot integratie van het Brede welvaartsbegrip in de werkwijze. De evaluatie concludeert dat het niet nodig is het kader uit te breiden, omdat het Brede welvaartsbegrip al onderdeel vormt van de bredere begrippen doeltreffendheid en doelmatigheid, de centrale onderdelen van het kader 'Beleidskeuzes uitgelegd'. U zegt toe met de vakdepartementen uit te werken hoe dit beter in de toelichting naar voren kan worden gebracht.

Toelichting

- Andere belangrijke conclusies van de evaluatie zijn dat:
 - het expliciteren van overwegingen rond doeltreffendheid en doelmatigheid regelmatig moeilijk is omdat het niet aansluit op de realiteit van de (huidige) politieke en ambtelijke besluitvorming;
 - de Kamer de werkwijze verwelkomt, maar naar het oordeel van de Kamerleden met wie gesproken is maar beperkte aandacht heeft voor de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid.
- In de kabinetsreactie wordt in reactie op deze conclusies aangegeven dat:
 - het van belang is dat er binnen het proces van beleidsvorming voldoende ambtelijke ruimte is om alle aspecten van beleidskwaliteit – waaronder doeltreffendheid en doelmatigheid – expliciet te wegen, en dat deze ruimte ook wordt benut. U verwijst daarbij naar de rijksbrede initiatieven die rond dit thema lopen. Ook verwijst u naar het recent gelanceerde Beleidskompas, de centrale werkwijze voor het maken van beleid bij de Rijksoverheid.
 - u de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid binnen de Rijksoverheid onder de aandacht zal blijven brengen, en dat u de Kamer uitnodigt u daarbij te helpen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Aanbiedingsformulier MR	Ondertekenen
2	Kabinetsreactie evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (kamerbrief 'Beleidskeuzes uitgelegd: onderbouwing van voorstellen met financiële gevolgen')	Na akkoord MR: ondertekenen en verzenden aan TK
3	Rapport evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1)	Na akkoord MR op reactie: verzenden aan TK
4	Evaluatie Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1) – bijlage – deelrapport KWINK groep	Na akkoord MR op reactie: verzenden aan TK